

Lovforslag nr. L 199. Fremsat den 17. marts 1999 af undervisningsministeren (Margrethe Vestager)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om folkeskolen m.fl. love

(10. klasse)

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 739 af 6. oktober 1998, foretages følgende ændringer:

1. § 8 affattes således:

»§ 8. Undervisningen i 10. klasse omfatter som obligatoriske fag dansk, matematik og engelsk i et omfang svarende til i alt 14 timer om ugen.

Stk. 2. Eleverne udfører en obligatorisk selvvalgt opgave, der bedømmes med en skriftlig udtalelse, og, hvis eleven ønsker det, med en karakter. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3. Eleverne udfærdiger en uddannelsesplan. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 4. Betegnelsen 10. klasse må kun anvendes i andre skoleformer end folkeskolen, såfremt undervisningen står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. stk. 1 - 3, jf. dog § 3, stk. 2, og såfremt skolen tilbyder de dertil knyttede prøver, jf. § 14, stk. 2.

Stk. 5. Ud over den undervisning, som skal tilbydes efter stk. 1 - 3, skal der tilbydes eleverne følgende fag (tilbudsfag):

- 1) Dansk.
- 2) Matematik.
- 3) Engelsk.
- 4) Tysk.
- 5) Fransk.
- 6) Fysik/kemi.
- 7) Idræt.

8) Samfundsfag.

9) Kristendomskundskab/religion.

Stk. 6. Tilbud efter stk. 5, nr. 4 og 5, skal dog kun gives til elever, der har modtaget tilbud om undervisning i tysk henholdsvis fransk i henhold til § 5, stk. 3 og 4.

Stk. 7. Der skal tilbydes eleverne tilbudsfag og valgfag svarende til mindst halvdelen af elevernes undervisningstid. Den enkelte elev skal vælge tilbudsfag og valgfag i et sådant omfang, at undervisningstiden i henhold til § 16, stk. 1, nr. 5, kan opfyldes.

Stk. 8. § 5, stk. 1 og 6, og § 10 gælder også undervisningen i 10. klasse.«.

2. § 9, stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Eleverne på 8. og 9. klassetrin skal vælge mindst et valgfag eller tilbudsfag. Der skal tilbydes eleverne valgfag i et omfang svarende til mindst 4 timer om ugen.«.

3. I § 13, stk. 5, 1. pkt., og stk. 6, 1. pkt., udgår: »og 10.«.

4. § 14, stk. 1, affattes således:

»Ved afslutningen af 9. klasse kan eleverne indstille sig til folkeskolens afgangsprøve i hvert af fagene dansk, matematik, engelsk, tysk, fransk og fysik/kemi.«.

5. § 14, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Ved afslutningen af 10. klasse kan eleverne indstille sig til 10. klasse-prøve i hvert af fagene dansk, matematik, engelsk, tysk, fransk og fysik/kemi, jf. § 8, eller indstille sig til folkeskolens afgangsprøve, jf. stk. 1. En elev kan dog

kun indstille sig til prøve i et fag, når eleven har fulgt undervisningen i faget i det pågældende skoleår.«

6. I § 42, stk. 11, indsættes som 3. pkt.:

»Undervisningsministeren kan endelig fravige bestemmelserne i stk. 1 og stk. 8, 1. pkt. og § 43, stk. 2, 2. pkt., ved skoler oprettet i henhold til § 24, stk. 2.«

§ 2

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 542 af 16. juli 1998, som ændret ved § 20 i lov nr. 903 af 16. december 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 2, indsættes efter »folkeskolens regler«: », jf. dog stk. 3.«.

2. I § 3 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Elever, der på en efterskole har modtaget undervisning, der står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 8, stk. 1 - 4, kan indstille sig til prøver efter folkeskolens regler herom, jf. folkeskolelovens § 18, stk. 3.«.

3. I § 4, stk. 2, indsættes efter »folkeskolens regler«: », jf. dog stk. 3.«.

4. I § 4 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Elever, der på en husholdningsskole eller en håndarbejdsskole har modtaget undervisning, der står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 8, stk. 1 - 4, kan indstille sig til prøver efter folkeskolens regler herom, jf. folkeskolelovens § 18, stk. 3.«.

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

5. I § 15, stk. 3, 2. pkt. og § 50 a, 1. pkt. ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

6. Overskriften til kapitel 8 affattes således:

»Kommunale og amtskommunale bidrag«.

7. § 45, stk. 1, affattes således:

»Bopælskommunen, jf. § 44, betaler bidrag til staten for elever på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der den 5. september i kalenderåret før bidragsopkrævningen er under 18 år, og som opfylder betingelserne for at få statslig elevstøtte, jf. §§ 37 og 38. Bidrag efter

1. pkt. betales ikke for elever under uddannelse til køkkenleder eller køkkenassistent eller elever på den fri ungdomsuddannelse eller på en erhvervsgrunduddannelse. Bidraget fastsættes på de årlige finanslove.«.

8. I § 46, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »efterskoler«: », husholdningsskoler og håndarbejdsskoler«.

9. I § 46, stk. 1, indsættes som 3. pkt.:

»Bidrag efter 1. pkt. betales ikke for elever over 18 år på husholdningsskoler eller håndarbejdsskoler eller for elever, der er nævnt i § 45, stk. 1, 2. pkt.«.

§ 3

I lov om ungdomsvejledning og brobygningsforløb til ungdomsuddannelse, jf. lov nr. 447 af 14. juni 1995, foretages følgende ændringer:

1. § 12, stk. 1, affattes således:

»Under gennemførelse af et brobygningsforløb er eleven berettiget til støtte efter de regler, der gælder for den skoleform eller aktivitet, som elevens brobygningsforløb udgår fra.«.

2. § 12, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om støtten.«.

§ 4

I lov om friskoler og private grundskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 512 af 2. juli 1998, som ændret ved § 15 i lov nr. 903 af 16. december 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, ændres »1-årige 10. klasser« til: »1-årig undervisning på 10. klassetrin«.

2. § 1, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Undervisningen på 8. og 9. klassetrin kan forberede til folkeskolens afgangsprøve. Undervisningsministeren kan meddele lederen af en fri grundskole ret til at afholde folkeskolens afgangsprøver i obligatoriske fag, tilbudsfag og valgfag efter de regler, der gælder for folkeskolen. Skolen fastsætter selv, på hvilke klassetrin prøver i valgfag afholdes.«.

3. I § 1 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Undervisningen på 10. klassetrin kan forberede til 10. klasseprøver, hvis skolens undervisning står mål med den obligatoriske un-

dervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 8, stk. 1 - 4. Undervisningsministeren kan meddele lederen af en fri grundskole ret til at afholde 10. klasse-prøver, jf. folkeskolelovens § 18, stk. 3. «.

§ 5

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. august 2000, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Lovens § 3 træder i kraft den 1. august 1999.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Baggrund for forslaget

10. klassetrin i folkeskolen og ungdomsskolen, på de frie grundskoler og frie kostskoler er et tilbud til unge, som efter opfyldelsen af de 9 års undervisningspligt endnu ikke er parate til at vælge ungdomsuddannelse.

Omkring 70 pct. af en årgang unge vælger nu 10. klasse, inden de går videre til en ungdomsuddannelse. Dette på trods af, at ungdomsuddannelserne med nogle få undtagelser er indrettet, så elever nu kan starte direkte efter 9. klasse eller tilsvarende.

Alle fag i folkeskolens 10. klasse har siden 1985 været tilbudsfag eller valgfag, hvilket betyder, at skolen skal eller kan tilbyde fagene, mens de forskellige fag er frivillige for eleverne. Dette gælder også faget dansk. Hvis eleverne ikke vælger fagene dansk og samfundsfag, skal undervisningen dog omfatte dele af disse fag. Stadigt færre elever tager mod den samlede række af tilbudsfag. De fleste elever sammensætter typisk et undervisningsforløb, der kombinerer de prøveforberedende fag med alternative tilbud, såsom 10. klasse i samarbejde med tekniske skoler, landbrugsskoler eller social- og sundhedsskoler, og brobygning mv.

Flere kommuner har på forsøgsbasis fra omkring 1988 etableret specielle 10. klassecentre; enten som en samling af alle kommunens 10. klasser på en eller få af kommunens folkeskoler eller som selvstændige 10. klasseskoler. Hensigten med 10. klassecentre er at give eleverne et bredt undervisningstilbud, som fagligt og intersemæssigt opfylder mange unges forventninger til en skolegang, der peger frem mod ungdomsuddannelserne. Ved en ændring af folkeskoleloven i 1997 blev det muligt for kommunerne at etablere selvstændige 10. klasseskoler som en permanent ordning.

Efterskolerne og de frie grundskoler har sideløbende hermed udviklet mange variationer af 10. klasse som en del af det samlede skoletilbud med både prøveforberedende og ikke prøveforberedende undervis-

ningsforløb. Der er ingen formelle krav til undervisningen, som derfor kan tilrettelægges helt frit inden for den enkelte skoles formål. Det er alene reglerne for folkeskolens afsluttende prøver, der er bindende for de frie skoler, og kun hvis de vil afholde disse prøver efter afslutningen af 10. klasse.

Ikke mindst efterskolerens tilbud har vist sig attraktive for mange unge med lyst til og mulighed for at opleve et fuldstændigt skole- og miljøskift. En væsentlig faktor i denne udvikling har været efterskolerens evne til at tilrettelægge undervisningen med en særlig profil, der er knyttet til den enkelte skoles idegrundlag og eksistensvilkår. Disse skoleprofiler er samlet set meget vidtfavnende og rækker fra direkte gymnasieforberedende skoler over tydeligt emneprægede skoler (fx idræt, musik og drama) til skoler, der direkte henvender sig til elever med særlige eller specifikke indlæringsproblemer. Efterskolerens formål er ifølge lov om frie kostskoler § 1 og § 3, at »tilbyde undervisning og samvær på kurser, hvis hovedsigte er folkelig oplysning med henblik på elevernes hele menneskelige udvikling og modning samt deres almene opdragelse og uddannelse«.

Både offentlige og private skoler har således udviklet undervisningstilbud, der appellerer til en meget bred gruppe elever, også til den gruppe, der uden problemer kunne begynde deres ungdomsuddannelse straks efter 9. klasse.

Denne udvikling i 10. klasse har givet regeringen anledning til at overveje, om dette skoleår har den profil og det indhold, som set i sammenhæng med ungdomsuddannelserne opfylder de unges og samfundets behov for kvalifikationer både på kort og på langt sigt.

Den samfundsmæssige udvikling viser, at der er behov for, at alle unge når længst muligt i deres faglige, personlige og menneskelige udvikling. Den væsentligste opgave for uddannelsessystemet må derfor være at udvikle det enkelte menneskes kompetencer og bidrage til dets fortsatte udvikling og derved give den enkelte mulighed for at møde fremtidens samfundsmæssige, erhvervmæssige og kulturelle udfordringer.

Det er regeringens opfattelse, at solide kundskaber i de basale fag, en generel, opdateret viden om samfundet, indsigt i egen og andre kulturer, gode samarbejdsevner og idérigdom fortsat er grundlaget for, at den enkelte kan udvikle sig og lære mere. Undervisningen i de ældste klasser i folkeskolen mv. skal samtidig være med til at opbygge et grundlag hos den enkelte for at vælge uddannelse.

Der skal derfor lægges stor vægt på at indrette det faglige indhold i undervisningen i 10. klasse på en sådan måde, at de unge mødes på deres eget niveau, og at hver enkelt bringes længst muligt i udviklingen af sine muligheder. Det betyder, at den enkelte elev skal stilles over for relevante krav og gives den fornødne støtte.

Undervisningen i 10. klasse skal dermed bidrage til at øge de unges personlige modenhed samt deres viden, færdigheder og holdninger mv. med henblik på, at de kan træffe deres egne valg og stå ved konsekvenserne heraf. Undervisningen skal derfor tilrettelægges således, at den rummer udfordringer og oplevelser både for den enkelte og for grupper af elever. Der skal arbejdes tematisk og emneorienteret på samme måde som på de forudgående klassetrin samtidig med, at der lægges vægt på fordybelse og engagement ikke alene i det snævert faglige stof, men i lige så høj grad i forhold til sammenhængen mellem fagligheden i snæver forstand og de etiske, menneskelige og samfundsmæssige spørgsmål.

Bestemmelserne om elevernes medindflydelse på valg af undervisningsstof og undervisningens tilrettelæggelse mv. er særligt vigtige på dette klassetrin, bl.a. fordi undervisningen skal tage udgangspunkt i den enkelte elevs niveau, og tilrettelægges individuelt i overensstemmelse med elevens behov og ønsker.

Regeringens målsætning om, at 95 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse, stiller krav til de unge, men også til uddannelsesinstitutionerne om kontinuitet og sammenhæng mellem grundskolen og de efterfølgende uddannelser. 10. klasse skal således ses som et supplement i overgangen mellem grundskolen og ungdomsuddannelserne og skal målrettes mod disse.

For at fremme det samlede formål indgår det i lovforslaget, at kommunerne kommer til at finansiere eller medfinansiere alle former for 10. skoleår, idet udgifterne til undervisning og elevstøtte til elever under 18 år på husholdnings- og håndarbejdsskoler efter forslaget skal finansieres på samme måde, som gælder for elever på efterskoler.

Udkast til lovforslaget blev sendt til høring hos alle de parter, der berøres af ændringerne, den 5. novem-

ber 1998. Høringssvarene og de efterfølgende politiske drøftelser har givet anledning til en række ændringer og justeringer af det oprindelige udkast.

Blandt de foretagne ændringer kan nævnes, at de frie skoler ikke bliver bundet af folkeskolelovgivningens bestemmelser om formål og centrale kundskabs- og færdighedsområder for indholdet af den obligatoriske undervisning i 10. klasse. Undervisningen på de frie skoler skal, ligesom undervisningen i grundskolen, imidlertid stå mål med folkeskolens undervisning, hvis de pågældende skoler ønsker at tilbyde 10. klasse, og undervisningens indhold i de prøveforberedende fag skal fastlægges således, at kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes.

Endvidere har drøftelserne medført, at eleverne i 10. klasse ikke får en pligt til at deltage i et brobygningsforløb iht. lov om ungdomsvejledning og brobygningsforløb til ungdomsuddannelse. Lovforslaget indebærer, at eleverne ligesom i dag vil kunne vælge et eller flere brobygningselementer som en del af de valgfrie tilbud, eleverne kan vælge imellem. Hensigten med at opretholde brobygning som et frivilligt tilbud til eleverne er bl.a., at mange skoler og elever allerede benytter sig af dette relativt nye tilbud, hvorfor man har ønsket at se tiden nærmere an, før der sker ændringer på området.

Regeringen vil følge udviklingen af 10. klasse og efter 2 år vurdere virkningen af 10. klasses funktion og udformning - herunder dens virkning som forberedelse for de unge til ungdomsuddannelserne.

2. Forslaget

Forslaget indebærer ændring af:

- lov om folkeskolen
- lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler
- lov om friskoler og private grundskoler
- lov om ungdomsvejledning og brobygningsforløb til ungdomsuddannelse

Forslaget indebærer et krav om, at en skole, der tilbyder undervisning på 10. klassetrin, tilpasser sit tilbud inden for de foreslåede rammer, hvis skolen ønsker at afholde folkeskolens 10. klasse-prøver. Den undervisning, der foreslås som et obligatorisk forløb i folkeskolens 10. klasse, jf. forslaget til ny affattelse af § 8, stk. 1-3, eller en undervisning, der står mål hermed i de skoleformer, der er nævnt i folkeskolelovens § 33, stk. 2 og 3, samt de dertil knyttede prøver, jf. stk. 4, foreslås betegnet som »10. klasse«.

Betegnelsen 10. klasse vil kun kunne bruges af andre skoleformer som udtryk for et samlet forløb, hvis undervisningen står mål med den obligatoriske under-

visning i folkeskolen, og hvis skolen kan afholde prøverne, jf. forslaget til affattelse af § 8, stk. 4.

Der er i hovedsagen tale om en række indholdsmæssige ændringer af folkeskoleloven, hvoraf de vigtigste er at:

- gøre dansk, matematik og engelsk obligatorisk i 10. klasse
- indføre en obligatorisk selvvalgt opgave til erstatning af projektopgaven i 10. klasse
- indføre en pligt for eleverne til at udfærdige en uddannelsesplan i 10. klasse

Dette nødvendiggør desuden en række ændringer i de love, der vedrører andre skoleformer, som skal have mulighed for at tilbyde 10. klasse med tilhørende prøver.

Det er tanken, at den enkelte skole, bortset fra at være bundet af reglerne for den obligatoriske del af folkeskolens 10. klasse, selv kan tilrettelægge den valgfri del af undervisningen efter de regler, der i øvrigt gælder for skoleformen. Skolerne vil imidlertid ikke have mulighed for at tilbyde 10. klasse-prøver i øvrige tilbudsfag og valgfag, med mindre de tillige opfylder betingelserne i forslaget til affattelse af § 8, stk. 4.

Forslaget indebærer desuden en ændring af lov om ungdomsvejledning og brobygningsforløb til ungdomsuddannelse. Efter forslaget vil den støtte, der tildeles elever, der gennemfører brobygningsforløb, komme til at afhænge af den skoleform, hvor aktiviteten udgår fra, i modsætning til i dag, hvor elever er berettiget til støtte efter de regler, der gælder for den enkelte skoleform eller aktivitet, hvortil aktiviteten udgår.

A. Indholdet i 10. klasse

Betegnelsen 10. klasse bliver efter forslaget knyttet til den obligatoriske del, som også de frie skoler har pligt til at udbyde, hvis de vil bruge betegnelsen. De obligatoriske fag kan afsluttes med 10.-klasseprøve. Det samme gælder en række tilbudsfag og valgfag. Prøven er en del af det nye tilbud, og alle skoleformer, som vil benytte betegnelsen og tilbyde prøverne, skal følge reglerne i folkeskoleloven herom.

Resten af undervisningstiden bruges til en valgfri del, der kan variere fra skole til skole og fra skoleform til skoleform. Den valgfrie del af undervisningen bør tilrettelægges i samspil med den obligatoriske undervisning på en sådan måde, at der skabes den bedst mulige overensstemmelse med den enkelte elevs uddannelsesplan og dermed den unges valg af mål for sin faglige og personlige udvikling. Resten af undervisningstiden vil for alle elevers vedkommende kunne

anvendes til valgfrie fag og emner mv. som hidtil og eventuelt brobygning til ungdomsuddannelserne med det formål at forberede de unges valg af ungdomsuddannelse, alt efter elevernes valg blandt en række muligheder, som skal eller kan stilles til rådighed. Elevens uddannelsesplan fra grundskolen er udgangspunktet for det uddannelsesforløb, den enkelte elev sammensætter.

Det forudsættes, at undervisningen i det samlede 10. klasseforløb tilrettelægges ud fra den enkelte elevs behov og forudsætninger på en sådan måde, at den rummer udfordringer for alle elever. Undervisningens mål skal konkretiseres ud fra den enkelte elevs muligheder, således at den enkelte elev stilles over for relevante krav, og således at elevens arbejde organiseres og tilrettelægges ud fra, at eleven, med den fornødne støtte, kan opnå en faglig og personlig udvikling i forhold til niveauet ved indgangen til 10. klasse. Derfor vil der også fremover være mange variationer af 10. klasse både i folkeskolen og på de frie skoler.

For elever, hvis udvikling kræver særlig hensyntagen eller støtte kan undervisningsministeren iht. folkeskolelovens § 3, stk. 2, fravige bl.a. folkeskolelovens § 8. Med henblik på, at også disse elever kan få mulighed for at gennemføre et fuldt undervisningsforløb i folkeskolen, uden at skulle være omfattet af pligten til at deltage i et undervisningsforløb iht. forslaget til affattelse af § 8, stk. 1 - 3, vil der i bekendtgørelsen om specialundervisning blive åbnet mulighed for, at disse elever kan få tilbudt et særligt tilrettelagt undervisningsforløb i 10. klasse. De frie skoler vil som hidtil kunne give specialundervisning, og hvis den står mål med folkeskolens, vil sådanne særlige forløb også være 10. klasse undervisning, jf. forslag til affattelse af § 8, stk. 4.

Den obligatoriske del omfatter:

1) Obligatoriske fag

I forslaget til affattelse af § 8, stk. 1, fastsættes omfanget af undervisningen i de obligatoriske fag i 10. klasse. Alle elever i folkeskolen modtager undervisning i dansk, matematik og engelsk i et omfang, der svarer til 14 timer pr. uge. Dette svarer til halvdelen af den mindste ugentlige undervisningstid i folkeskolens 10. klasse. Undervisningen tilrettelægges fleksibelt, så den lever op til bestemmelserne i § 5, stk. 1, og § 18. I timetallet for de tre obligatoriske fag indgår således tværfaglige emne- og projektorienterede forløb samt den tid, der afsættes til afvikling af de afsluttende prøver (i de tre fag). Fagenes formål og nærmere indhold vil blive beskrevet i bekendtgørelsen om formål-

let mv. for folkeskolens fag. Der vil ligeledes blive udformet en vejledende timefordelingsplan.

Undervisningen i de obligatoriske fag i 10. klasse på de frie skoler skal stå mål med folkeskolens obligatoriske undervisning i 10. klasse, jf. forslaget § 2, nr. 2 og 4, og § 4, nr. 3. Dette svarer til den pligt, der påhviler frie skoler, der tilbyder undervisning på 1. - 9. klassetrin, til, at undervisningen skal stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

2) Selvvalgt opgave

Eleverne skal efter forslaget udføre en obligatorisk selvvalgt opgave, der har sammenhæng med elevens uddannelsesplan og de valgforberedende aktiviteter i form af brobygning eller andet, som måtte være indeholdt i denne plan. Opgaven, der erstatter den nuværende projektopgave i folkeskolens 10. klasse, vil lige som projektopgaven blive bedømt med en skriftlig udtalelse og, hvis eleven ønsker det, med en karakter. Den selvvalgte opgave skal vise, at eleverne kan arbejde selvstændigt med et givent emne, og at der ved løsningen af opgaven anvendes varierede arbejdsmetoder og udtryksformer. Den selvvalgte opgave skal resultere i et konkret produkt, hvor udtryksformen vælges af eleven. Der foreslås en bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om opgaven og bedømmelsen.

3) Uddannelsesplan

Formålet med undervisningen i 10. klasse er, at den enkelte elev udvikler sig fagligt og personligt. Heri ligger samtidig en forventning om, at den enkelte elev i løbet af 10. klasse opnår afklaring af det efterfølgende valg af ungdomsuddannelse.

Undervisningen i 10. klasse bygger på den enkelte elevs personlige uddannelsesplan, der er udarbejdet i folkeskolens 9. klasse som led i det obligatoriske emne uddannelses-, erhvervs- og arbejdsmarkedsorientering. Den personlige uddannelsesplan skal tage udgangspunkt i den enkelte elevs ressourcer, som skal videreudvikles i løbet af 10. klasse. Dermed vil undervisningen komme til at udfordre den enkelte elev, så denne udvikler sine ressourcer inden for et bredt felt. I undervisningen inddrages praktiske og musiske elementer, og arbejdet foregår i en vekselvirkning mellem teori og praksis. Ændringen indebærer således både faglige og personlige udviklingsmuligheder for den enkelte elev på grundlag af den individuelle uddannelsesplan.

I arbejdet med den personlige uddannelsesplan i 10. klasse skal de elementer, der i løbet af 10. klasse bidrager til afklaringsfasen, inddrages. Uddannelsespla-

nen skal danne grundlag for det efterfølgende uddannelsesforløb på den ønskede uddannelsesinstitution.

Når den enkelte elev starter i 10. klasse, vil elevens personlige uddannelsesplan danne udgangspunkt for tilrettelæggelse af undervisningen for den enkelte elev. Tilrettelæggelsen omfatter dels den obligatoriske del af undervisningen, dels den frivillige del, herunder de valgforberedende aktiviteter. I tilrettelæggelsen skal tages hensyn til, at tilmelding til ungdomsuddannelserne sker senest den 15. marts. Undervejs i forløbet tages uddannelsesplanen op til revision, fx i forbindelse med intern evaluering på tidspunkter, der passer med afviklingen af planens enkelte elementer. Den enkelte elev vurderer sammen med lærer og evt. vejleder, om de stillede mål stadig er aktuelle, om der har vist sig nye muligheder, om der er grund til justere uddannelsesplanen, og hvilke nye skridt der skal tages for at nå målet.

Uddannelsesplanen giver dermed også et bidrag til skolens og elevernes planlægning af aktiviteter, der tjener til forberedelse af elevernes senere uddannelsesvalg, bl.a. anvendelse af de muligheder, der er indeholdt i lov om ungdomsvejledning og brobygning til ungdomsuddannelse og i folkeskolelovens § 9, stk. 4, (praktik) eller § 9, stk. 5, (kombinationsforløb), jf. nedenfor om indholdet af den valgfrie del af 10. klasse.

Der foreslås en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om disse planer for derved at sikre minimumskrav til deres form og indhold. De nærmere regler om form og indhold vil samtidig sikre en vis ensartethed, der gør uddannelsesplanerne brugbare, selv om eleven flytter fra en skole til en anden.

Valgfri del

For så vidt angår folkeskolen vil eleverne i den valgfrie del af undervisningstiden kunne vælge mellem følgende tilbud:

1) Tilbudsfag

Disse fag er fag, som skolen skal tilbyde alle elever på 10. klassetrin i folkeskolen. Eleverne kan vælge at fortsætte undervisningen i de prøveforberedende fag tysk, fransk, fysik/kemi eller nogle af de øvrige fag, der er opregnet i forslaget til affattelse af § 8, stk. 5. Som noget nyt vil eleverne også kunne vælge yderligere undervisning i de tre obligatoriske fag.

2) Brobygning

Eleverne vil som hidtil kunne tilbydes brobygningsforløb i henhold til lov om ungdomsvejledning og brobygningsforløb til ungdomsuddannelse, der tjener til at forberede det efterfølgende valg af uddannel-

se, og som er tilrettelagt med henblik på at opfylde den enkelte elevs behov. Disse forløb kan fx bestå af et introduktionskursus af 4 ugers varighed, der er tilrettelagt særligt med henblik på at give eleven mulighed for at afprøve, hvad det indebærer at følge en bestemt ungdomsuddannelse eller et bestemt uddannelsesområde. Brobygningsforløb kan også være sammensat af elementer fra flere uddannelser i kombination med den obligatoriske del af 10. klasse.

På denne måde vil eleverne fx kunne forberede et efterfølgende uddannelsesvalg gennem særligt tilrettelagte erhvervspraktikperioder, hvor eleven følger arbejdet i en bestemt virksomhed i en periode og evt. sammenholder disse jobfunktioner med den eller de tilknyttede uddannelser.

For nogle elever er det at skulle væk fra de kendte omgivelser og stilles over for nye udfordringer forbundet med meget stor usikkerhed. For disse elever kan skolen tilrettelægge forløb, der tager hensyn til elevens usikkerhed, fx ved et ophold på en erhvervsskole eller en produktionsskole.

Aktiviteterne indgår individuelt i den enkelte elevs undervisningsforløb i forhold til den enkelte elevs uddannelsesplan.

Forløbene må ikke afskære eleverne fra at kunne følge de obligatoriske fag, jf. folkeskolelovens § 5, stk. 2, eller forslaget til ny affattelse af § 8, stk. 1, 2 og 3, så kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes, jf. samme lovs § 18, stk. 3.

3) Valgfag

Eleverne vil som hidtil kunne tilbydes valgfag i henhold til folkeskolelovens § 9.

4) § 9, stk. 5-forløb.

Folkeskolelovens § 9, stk. 5, giver fortsat kommuner og skoler mulighed for at sammensætte et mere fleksibelt undervisningstilbud.

§ 9, stk. 5-forløb er en integreret del af undervisningen, hvorfor der skal være en tæt sammenhæng mellem dette forløb og den øvrige undervisning. Der er ingen centralt fastsatte begrænsninger for indholdet eller omfanget af forløbet, men det forudsættes, at elevens faglige såvel som personlige udbytte af forløbet beskrives og forelægges skolen bl. a. med henblik på tilrettelæggelsen af den pågældende elevs videre undervisning.

I skoleformer uden for folkeskolen vil indholdet af den valgfrie del af undervisningstilbudet i 10. klasse kunne tilrettelægges frit af hver skole efter de regler, der gælder for den enkelte skoleform. Tilsvarende gælder for den enkelte skoles fastsættelse af omfanget af den valgfrie del.

Prøverne

Det fremgår af folkeskolelovens § 18, stk. 3, at undervisningens indhold skal fastlægges således, at kravene i de enkelte fag ved prøverne kan opfyldes. Bestemmelsen vil efter forslaget også gælde for de frie skolars 10. klasse-prøver.

Prøverne i 10. klasse skal bygge på den forudsætning, at undervisningen i 10. klasse tager udgangspunkt i den enkelte elevs uddannelsesplan, faglige standpunkt, personlige udvikling og ønsker til indhold mv. således, at eleven får mulighed for fortsat personlig udvikling og styrkelse af sit faglige niveau. Forslaget om, at man kun kan indstille sig til prøve i et fag, når man har fulgt undervisningen i det pågældende skoleår, er en præcisering i forhold til de hidtidige bestemmelser. Det understreges med denne bestemmelse, at prøverne er afslutningen på et forløb. Det forudsættes, at eleven ved prøven får mulighed for at dokumentere viden, indsigt, analytiske evner og gode arbejdsvaner etc., dvs. kvalifikationer, der kan erhverves i et fagligt og menneskeligt udviklende undervisningsforløb.

Der vil i medfør af folkeskolelovens § 14, stk. 8, blive fastsat nærmere regler for, hvilke betingelser der skal være opfyldt, før eleven kan indstille sig til den enkelte prøve.

Forslaget rummer følgende muligheder for den enkelte elevs valg af afsluttende prøver i 10. klasse:

1. En mundtlig 10. klasse-prøve på et højere niveau end folkeskolens afgangsprøve (9. klasse), svarende til den mundtlige del af den nuværende udvidede afgangsprøve i hvert af fagene dansk, matematik, engelsk, tysk, fransk og fysik/kemi.

2. En skriftlig 10. klasse-prøve på et højere niveau end folkeskolens afgangsprøve (9. klasse), svarende til den skriftlige del af den nuværende udvidede afgangsprøve i hvert af fagene dansk, matematik, engelsk, tysk og fransk.

3. En mundtlig prøve i hvert af fagene latin, håndarbejde, sløjd og hjemkundskab som hidtil.

4. En eventuel aflæggelse af folkeskolens afgangsprøve i et eller flere fag, uanset om eleven har aflagt prøve i faget i 9. klasse. Dette gælder dog kun, hvis eleven har fulgt undervisningen i faget i 10. klasse.

Ved at kombinere disse prøvemuligheder kan den enkelte elev med passende vejledning og under hensyntagen til sin uddannelsesplan sammensætte et prøveforløb, der modsvarer den undervisning, eleven har modtaget. Eleven kan fravælge alle prøver eller vælge kun at indstille sig til nogle af prøverne.

Efter forslaget er det muligt at vælge et tilbudsfag, der knytter sig til den obligatoriske del af undervisning-

gen i 10. klasse. En elev kan fx vælge tilbudsfaget dansk for derved at styrke sine kundskaber og færdigheder i faget. Der vil herved være mulighed for at forbedre det faglige niveau, eleven i øvrigt opnår gennem den obligatoriske undervisning. Prøven, der aflægges i det enkelte fag, vil være den samme, selv om eleven har suppleret den obligatoriske undervisning med tilbudsfaget.

Muligheden for gentagelse af folkeskolens afgangsprøve i et eller flere fag opretholdes. Det forudsættes at fremgå af en vejledning til skolerne om de ændrede rammer for 10. klasse, at der i samarbejde med eleven skal foregå en nøje vurdering af fordele og ulemper for den enkelte elev af en sådan gentagelse, set i lyset af den individuelle tilrettelæggelse af undervisningen og elevens ønske om ungdomsuddannelse. Muligheden for at gentage en 9. klasse prøve forudsætter, at eleven har fulgt undervisningen i det pågældende fag i 10. klasse.

Af elevens afgangsbevis vil fremgå, hvilke prøver og prøvetyper eleven har deltaget i, og hvilket resultat eleven har opnået efter 13-skalaen. Afgangsbevis for 10. klasse udfærdiges på en blanket, der er godkendt af undervisningsministeren, og det udstedes kun til elever, der har fulgt undervisning i henhold til forslaget til affattelse af § 8, stk. 4, eller undervisning, der står mål hermed.

Der vil blive iværksat et pædagogisk udviklingsarbejde for at indhøste erfaringer til brug for en eventuel fremtidig justering eller mere grundlæggende ændring af den foreslåede prøvestruktur mv. på 10. klassetrin, herunder i særlig grad forsøg med nye muligheder for prøveaflæggelse, der kan modsvare den differentierede undervisning, som skal følge af de individuelle uddannelsesplaner. Der vil således blive søgt udviklet prøveopgaver, der er særligt tilrettelagte, så de indeholder opgaver af varierende sværhedsgrader, med muligheder for alle elever. Der er hjemmel til de fornødne dispensationer i lovens § 55 og Undervisningsministeriets bekendtgørelse om folkeskolens afsluttende prøver § 53.

Prioritering af vejledningsindsatsen

Præcisering af de forstærkede krav til niveau og indhold i 10. klasses obligatoriske del vil blive ledsaget af en vejledningsindsats, der skal medvirke til at sikre en høj kvalitet i elevernes arbejde med den individuelle uddannelsesplan. For den enkelte elev vil det samlede mål for 10. klasse kunne rumme et bredt spektrum af holdninger, færdigheder og kundskaber baseret ikke blot på de obligatoriske elementer men i høj grad også på de valgfrie dele af den individuelle

tilrettelæggelse. Elevens arbejde med uddannelsesplanen og de valgforberejdede aktiviteter skal herunder medvirke til, at eleven vælger den rigtige ungdomsuddannelse, er bedre motiveret til at gennemføre uddannelsen og får den bedst mulige baggrund for at deltage i en efterfølgende ungdomsuddannelse.

Vejledningsindsatsen skal ses som led i det samlede 10. klasseforløb, og den skal som alle andre elementer i dette tilrettelægges i overensstemmelse med de unges ressourcer, ønsker og behov. På den baggrund skal der ske en ændret prioritering af indsatsen, så der sættes målrettet ind sammen med hver enkelt elev. Opgaven skal varetages i et samarbejde mellem klasselærer og skolevejleder (eller i givet fald kurator); klasselæreren har fortsat den daglige kontakt til de unge og vil derfor kunne foretage en løbende vurdering af den enkelte elevs behov for rådgivning. Vurderingen bygger på den unges daglige arbejde og på samtaler med den unge selv og med hjemmet. På baggrund af denne vurdering forestår skolevejlederen i samarbejde med klasselæreren rådgivning og vejledning af de elever, der lever op til målene i deres uddannelsesplaner, og som på den baggrund må antages at få en uproblematisk overgang til den påtænkte ungdomsuddannelse, medens skolevejlederen yder en særlig indsats for de unge, der har svært ved at fastlægge en uddannelsesplan eller har svært ved at leve op til målene i den allerede fastlagte plan.

For unge, der forlader en offentlig eller privat skole ved undervisningspligtens ophør eller senere, skal skolens leder underrette den kommune, hvor den unge er tilmeldt folkeregistret, for at den kommunale ungdomsvejledning derved kan få kendskab til den unges situation. Ungdomsvejledningen skal herefter træde i funktion i overensstemmelse med de herom gældende regler, der har til formål at lette den unges overgang fra skole til fortsat uddannelse eller erhverv.

Tilrettelæggelse af det samlede undervisningstilbud

Et 10. klasse-forløb bør uanset skoleform og nærmere tilrettelæggelse planlægges sammen med eleverne, således at undervisningen giver mulighed for, at eleven kan udvikle sig både personligt og fagligt. Det vil være naturligt at tilrettelægge et årsforløb med semesteropdelinger, der tager hensyn til eventuelle temaer og andre aktiviteter. Det vil ligeledes være naturligt, at der ved tilrettelæggelsen af undervisningen arbejdes med holddannelse - store og små hold - afhængigt af emner og planlægningen i øvrigt. På samme måde må det forventes, at eleverne kan arbejde selvstændigt på skolen, og at de kan udnytte skolens faciliteter, fx bibliotek og informations- og kommuni-

kationsteknologi. Det må påregnes, at den traditionelle klasselærerrolle vil blive afløst af en mere rådgivningspræget indsats.

Det er vigtigt, at elevtallet på den enkelte skole med 10. klasse bliver tilstrækkeligt til at sikre et godt fagligt miljø.

For at sikre eleverne i 10. klasse et varieret og fagligt stærkt undervisningstilbud, der tilgodeser mulighederne for individuelle undervisningsforløb, er det nødvendigt, at de forskellige skoler i lokalområdet, der tilbyder undervisning i 10. klasse, samarbejder.

Dette forudsættes at ske gennem et nærmere aftalt samarbejde mellem de forskellige skoler og skoleformer i lokalområdet og mellem nabokommuner. Især må det forventes, at der i fortsættelse af de seneste års udvikling vil blive oprettet flere selvstændige 10. klasseskoler i løbet af de kommende år, også i de tyndt befolkede egne af landet, hvor dette evt. kan ske på tværs af kommunegrænser efter bestemmelsen i folkeskolelovens § 22, stk. 3.

Med hjemmel i folkeskolelovens § 24, stk. 2, kan undervisningsministeren godkende, at en folkeskole kun omfatter 10. klassetrin (10. klassecentre). Der er i dag godkendt ca. ti 10. klasseskoler med et indhold, der svarer til 10. klasse på andre folkeskoler. Hensigten med at oprette 10. klasseskoler er bl.a. at give eleverne mulighed for et miljøsift samt at sikre et vist elevgrundlag for at kunne give de enkelte elever et godt og varieret pædagogisk tilbud efter de enkelte elevers behov og forudsætninger.

I nogle kommuner har 10. klasseskolen et bygningsmæssigt fællesskab med fx ungdomsskolen eller en ungdomsuddannelse. Denne konstruktion giver mulighed for et tæt samarbejde mellem de forskellige skoletyper. Der vil endvidere kunne blive tale om et lærerfællesskab under forudsætning af, at folkeskolelovens bestemmelser om uddannelseskraft til dem, der varetager undervisningen i folkeskolen, er opfyldt.

Undervisningsministeriet vil tage initiativ til at understøtte denne udvikling. Det foreslås, at der i folkeskolelovens § 42 indsættes en udtrykkelig hjemmel til at kunne fravige de almindelige bestemmelser om skolebestyrelsens sammensætning mv. ved folkeskoler, der kun omfatter 10. klassetrin. Der er behov for denne mulighed for at sikre rimelige vilkår for valg af forældrerepræsentanter og disses funktionsperiode.

B. 10. klasse på ungdomsskoler

Efter § 8, stk. 3, i bekendtgørelse nr. 73 af 13. februar 1996 om ungdomsskolen, kan en ungdomsskole bl.a. tilbyde heltidsundervisning i form af et 10. skoleår til unge, der har opfyldt undervisningspligten.

Det forudsættes, at bekendtgørelsen ændres i konsekvens af de foreslåede lovændringer, således at ungdomsskolen også vil kunne tilbyde den nye 10. klasse.

C. 10. klasse på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler og frie grundskoler

Efter §§ 3 og 4 i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler (frie kostskoler) kan disse skoler afholde folkeskolens afsluttende prøver efter folkeskolens regler, herunder folkeskolens udvidede afgangsprøve.

Efter § 1, stk. 2, i lov om friskoler og private grundskoler kan undervisningsministeren meddele lederen af en fri grundskole ret til at afholde folkeskolens afsluttende prøver i obligatoriske fag, tilbudsfag og valgfag efter de regler, der gælder for folkeskolen.

De nævnte love indeholder ikke konkrete krav til undervisningen. Undervisningens struktur, tilrettelæggelse og indhold kan derfor variere fra skole til skole. Skolerne behøver heller ikke at opdele eleverne i klassetrin svarende til i folkeskolens klasser.

Frie kostskoler og frie grundskoler, der fremover vil tilbyde undervisning med betegnelsen 10. klasse, skal efter forslaget gennemføre undervisning, der står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolen, jf. forslaget til affattelse af § 8, stk. 4. Undervisningen i de obligatoriske fag udgør i folkeskolen i alt 14 timer om ugen svarende til halvdelen af den mindste ugentlige undervisningstid for eleverne i 10. klasse i folkeskolen. Undervisningen tilrettelægges fleksibelt, og i timetallet for de tre obligatoriske fag indgår også tværfaglige emne- og projektorienterede forløb samt den tid, der afsættes til de afsluttende prøver i de tre fag, jf. ovenfor under A, hvortil kommer de øvrige obligatoriske elementer, jf. forslag til affattelse af § 8, stk. 2 og 3. For efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler vil indholdet af den valgfrie del af 10. klasse afhænge af tilbudene på den enkelte skole. Det forudsættes, at de frie skoler giver eleverne vejledningstilbud og valgforberedende tilbud som led i elevernes uddannelsesplaner, der står mål med kravene til uddannelsesplanen.

Efter § 15, stk. 1, 2. pkt., i lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler er det en tilskudsbetingelse, at der er mindst 5 hele undervisningsdage i hver uge. Omfanget af den valgfrie undervisningsdel vil herefter skulle indrettes efter denne tilskudsbetingelse, således at den samlede undervisning i hver uge udgør mindst 5 hele undervisningsdage.

De foreslåede ændringer betyder, at skoler, der ikke følger disse regler, hverken kan afholde 10. klasseprøve i de obligatoriske fag eller i tilbuds- og valgfag.

Skolerne vil dog fortsat kunne tilbyde folkeskolens afgangsprøve samt prøve i tilbuds- og visse valgfag i overensstemmelse med folkeskolelovens regler om 9. klasse.

De frie kostskoler vil endvidere fortsat kunne tilbyde et samlet, særligt undervisningstilbud til elever med særlige behov.

D. Finansiering

Udgifterne til undervisning og elevstøtte til elever under 18 år på husholdnings- og håndarbejdsskoler skal efter forslaget finansieres efter samme principper, som man i dag benytter for elever på efterskoler.

Størrelsen af det kommunale bidrag fastsættes på de årlige finanslove. De kommunale merudgifter vil blive kompenseret over de kommunale bloktilskud.

Regeringen er indstillet på at drøfte modeller for en harmonisering af principperne for bidragsbetaling for elever på efterskoler med principperne for bidragsbetaling for elever i de frie grundskoler, tidligst fra skoleåret 2000/2001.

3. Administrative og økonomiske konsekvenser for det offentlige

De samlede økonomiske konsekvenser af forslaget er en merudgift på 10 mio. kr. i kommunerne, som vil blive kompenseret over bloktilskuddene.

4. Administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet

Forslaget har ingen administrative og økonomiske konsekvenser for erhvervslivet.

5. Miljømæssige konsekvenser

Forslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

6. Forholdet til EU-retten og international ret i øvrigt

Forslaget indeholder ikke EU- eller internationalretlige aspekter.

7. Høring

En fortegnelse over hørte myndigheder og organisationer mv. er vedlagt som bilag 1.

Vurdering af konsekvenser af lovforslag

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	10. mio. kr. til kommunerne	10. mio. kr. fra staten
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og amtskommuner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Forslaget indeholder ingen EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1

Forslaget indebærer, at 10. klasses nye profil kommer til at fremstå i folkeskolelovens § 8 gennem en stram præsentation af de obligatoriske elementer, som

skal indgå i alle uddannelsesforløb, der kan betegnes som 10. klasse. Bestemmelsen skal sammenholdes med forslaget i nr. 5 om 10. klasseprøver.

I forslaget til affattelse af § 8, stk. 1, fastsættes omfanget af undervisningen i de obligatoriske fag i 10. klasse. Alle elever modtager undervisning i dansk, matematik og engelsk i et omfang, der svarer til i alt

14 timer om ugen. Dette svarer til halvdelen af den mindste ugentlige undervisningstid i folkeskolens 10. klasse. Undervisningen tilrettelægges fleksibelt, så den lever op til bestemmelserne i § 5, stk. 1, og § 18. I timetallet for de tre obligatoriske fag indgår således tværfaglige emne- og projektorienterede forløb samt den tid, der afsættes til afvikling af de afsluttende prøver (i de tre fag). Fagenes formål og nærmere indhold vil blive beskrevet i bekendtgørelsen om formålet mv. for folkeskolens fag. Der vil ligeledes blive udformet en vejledende timefordelingsplan.

Eleverne skal efter forslaget til affattelse af § 8, stk. 2, udføre en obligatorisk selvvalgt opgave, der har sammenhæng med elevens uddannelsesplan og et eventuelt brobygningsforløb.

Der foreslås en bemyndigelse for undervisningsministeren til at fastsætte nærmere regler om opgaven og bedømmelsen.

Efter forslaget til affattelse af § 8, stk. 3, skal eleverne udarbejde en personlig uddannelsesplan. Uddannelsesplanen skal kunne danne grundlag for det efterfølgende uddannelsesforløb i den ønskede ungdomsuddannelse. Der foreslås en bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler om disse planer for derved at sikre minimumskrav til deres form og indhold. De nærmere regler om form og indhold vil samtidig sikre en vis ensartethed, der gør uddannelsesplanerne brugbare, selv om eleven flytter fra en skole til en anden.

For så vidt angår folkeskolen vil eleverne i den valgfrie del af undervisningstiden kunne vælge tilbudsfag, valgfag, brobygning og særlige forløb i henhold til lovens § 9, stk. 5.

I skoleformer uden for folkeskolen vil omfanget og indholdet af den valgfrie del af undervisningstilbudet i 10. klasse kunne tilrettelægges frit af hver skole efter de regler, der gælder for den enkelte skoleform.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 2 og 3

Forslagene er af ren teknisk karakter og indebærer ingen realitetsændring.

Til nr. 4 og 5

Bestemmelserne omfatter folkeskolens afsluttende prøver i 9. og 10. klasse. Med hensyn til prøverne i 9. klasse indeholder forslaget i nr. 4 ingen realitetsændringer, men af redaktionelle grunde er reglerne vedrørende 9. klasse samlet i stk. 1 for så vidt angår prøve i de obligatoriske fag, tilbudsfag og de valgfag, som er særlige ved afslutningen af 9. klasse.

Efter forslaget i nr. 5 vil eleverne ved afslutningen af 10. klasse kunne indstille sig til 10. klasse-prøve i hvert af de obligatoriske fag, dansk, matematik og engelsk. Der bliver tale om en prøve i hvert af fagene, uanset om den enkelte elev tillige har modtaget undervisning i faget som tilbudsfag iht. forslaget til affattelse af § 8, stk. 5, nr. 1 - 3. Det er frivilligt for eleverne, om de vil indstille sig til prøve i det hele taget, ligesom det er frivilligt for eleverne, om de kun vil indstille sig til prøve i et eller to af de obligatoriske fag. Det skal fremgå af elevernes afgangsbævis, hvilke fag, herunder hvilke obligatoriske fag, eleven har aflagt prøve i og med hvilket resultat.

Ved afslutningen af 10. klasse vil eleverne (som i dag) kunne indstille sig til 10. klasse-prøve i faget fysik/kemi, jf. forslaget til affattelse af § 8, stk. 5, nr. 6, til tysk og fransk, jf. forslaget til affattelse af § 8, stk. 5, nr. 4 og 5, samt til 10. klasse-prøver i valgfagene tysk og fransk.

Endvidere vil eleverne kunne indstille sig til prøve i latin, jf. § 14, stk. 3. Prøver i valgfag, der kun har ét prøveniveau, uanset om eleverne indstiller sig til prøve ved afslutningen af 9. eller 10. klasse, fremgår uændret af § 14, stk. 4.

Ved afslutningen af 10. klasse vil eleverne endvidere have mulighed for på ny at indstille sig til folkeskolens afgangsprøve.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Forslaget tilsigter at give udtrykkelig hjemmel til, at undervisningsministeren som en permanent ordning kan fravige bestemmelserne om skolebestyrelsens sammensætning og medlemmernes valgperiode ved 10. klasseskoler oprettet i henhold til folkeskolens lovens § 24, stk. 2.

Til § 2

Til nr. 1 og 3

Der er tale om en teknisk ændring, der sikrer, at skoler, der har prøveret, fortsat kan afholde folkeskolens prøver i det omfang, der ikke stilles særlige betingelser, som i forslaget til nyt stk. 3, jf. nedenfor.

Til nr. 2 og 4

Forslaget berører alene undervisning, som skolen betegner som 10. klasse. For at kunne benytte betegnelsen 10. klasse skal skolens undervisning stå mål med folkeskolens undervisning iht. den foreslåede affattelse af § 8, stk. 1 - 3, og skal afholde prøver i overensstemmelse med reglerne i folkeskolen herom.

Skolerne vil fortsat have frihed til i overensstemmelse med deres formål at udbyde anden undervisning.

Skoler, der udbyder undervisning uden at have prøvet, kan ikke benytte betegnelsen 10. klasse for den pågældende undervisning.

Til nr. 5

Forslagene er en konsekvens af forslaget i § 2, nr. 4.

Til nr. 6 - 9

Forslaget indebærer, at bopælskommunen og amtskommunen skal yde bidrag for elever på husholdningsskoler og håndarbejdsskoler efter samme principper for den kommunale finansiering som for elever på efterskoler. Det betyder, at der skal ydes kommunale bidrag for elever under 18 år, som opfylder betingelserne for at få statslig elevstøtte. Formålet med denne ændring er at indføre kommunal finansiering af alle former for undervisning, der står mål med folkeskolens, jf. folkeskolelovens § 33, stk. 2, og alle former for 10. klassetrin. Bidragspligten vil ikke gælde for elever under uddannelse til køkkenleder eller køkkenassistent eller for elever på den fri ungdomsuddannelse, og elever på en erhvervsgrunduddannelse.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger.

Til § 3

Til nr. 1

Efter de hidtidige regler er elever under gennemførelse af brobygningsforløb berettiget til støtte efter de regler, der gælder for den enkelte skoleform og aktivitet. Elever, der går i 10. klasse, vil efter forslaget ikke få elevstøtte mv., idet elever vil være berettigede til støtte efter de regler, der gælder for den skoleform eller aktivitet, som elevens brobygningsforløb udgår fra. Ændringen indebærer, at elevernes valg af brobygningselement ikke længere vil kunne blive påvirket af en mulighed for forskellige økonomiske vilkår for den enkelte elev.

Til nr. 2

Med den foreslåede ændring af reglerne for støtte-tildeling vil det sidste led af bestemmelsen blive over-

flødig, idet støtten ikke vil ændre sig i tilfælde af, at der gennemføres flere brobygningselementer.

Til § 4

Til nr. 1-3

Kravene til 10. klasse, som de fremgår af forslaget § 1, nr. 1, skal også opfyldes på de frie grundskoler, således at undervisningen skal stå mål med undervisningen i de obligatoriske fag og til kravene til den obligatoriske selvvalgte opgave og til elevernes udfærdigelse af uddannelsesplanen. Derfor præciseres det i forslaget, at skolerne kan give 1-årig undervisning på 10. klassetrin, men at retten til at udbyde 10. klasse og 10. klasse-prøver er knyttet til kravene i folkeskoleloven, jf. forslaget til affattelse af § 8, stk. 4.

Skolerne vil tillige fortsat kunne udbyde anden undervisning på 10.-klassetrin.

Efter forslaget kan lederen af en fri grundskole få ret til at afholde folkeskolens afgangsprøve (9. klasse) på de vilkår, som hidtil har været gældende.

Til § 5

Til stk. 1

Det foreslås, at loven for så vidt angår ændringerne af 10. klasse i folkeskolen og de frie skoler mv. træder i kraft ved skoleårets begyndelse i år 2000. På denne måde får skolerne rimelige muligheder for at indrette sig på de nye regler, ligesom kommunerne får lejlighed til at inddrage de nye vilkår for 10. klasse i overvejelserne om den enkelte kommunes fremtidige skolestruktur. Samtidig betyder det opsatte ikrafttrædelsestidspunkt, at lovændringen først får virkning for undervisningen i folkeskolen efter udløbet af programmet »Folkeskolen år 2000«, som Undervisningsministeriet, Kommunernes Landsforening og Danmarks Lærerforening iværksatte i august 1998.

Til stk. 2.

For så vidt angår ændringerne vedrørende skoleydelse o.lign. til elever i 10. klasse, der deltager i brobygning, foreslås loven at træde i kraft allerede den 1. august 1999. Dette skyldes hensynet til hurtigt at opnå en økonomisk ligebehandling af skoleelever, som deltager i forskellige typer af brobygning.

Bilag 1*Høringsliste*

- Arbejdsministeriet
 Amdrådsforeningen i Danmark
 Amdrådsforeningen i Danmark, økonomisk konsulentkontor
 BUPL
 Børnerådet
 Danmarks Skolelederforening
 Danmarks Elevorganisation
 Danmarks Lærerforening
 Dansk Arbejdsgiverforening
 Dansk Friskoleforening
 Danske gymnasieelevers sammenslutning
 Det Centrale Handicapråd
 Efterskolernes sekretariat
 Erhvervsskolernes Elevorganisation
 Erhvervsuddannelsesrådet
 Efterskolernes Lærerforening
 Finansministeriet
 Folkeskoleelevernes Landsforening
 Folkeskolerådet
 Foreningen af Folkehøjskoler i Danmark
 Foreningen af Husholdningsskoler og Håndarbejdsskoler
 Foreningen af Frie Ungdoms- og efterskoler
 Foreningen af private, selvejende gymnasieskoler
 Foreningen af Statsautoriserede Revisorer
 Foreningen af Registrerede revisorer
 Foreningen af produktionsskoler
 Foreningen af private, selvejende gymnasieskoler, studenterkurser og hf-kurser
 Foreningen af studenterkursusrektorcr
 Foreningen af Skolevejledere og skolekonsulenter udd.- og erhvervsorientering
 Foreningen af skoleledere ved de tekniske skoler (FS)
 Forstanderforeningen
 Frederiksberg Kommune
 Frederiksberg Kommune, økonomisekretariatet
 Frie grundskolers Fællesråd
 Frie grundskolers Lærerforening
 Frie kostskolers Fællesråd
 Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd
 Gymnasieskolernes Lærerforening
 Gymnasieskolernes Rektorforening
 Handelsskolernes Bestyrelsesforening
 Indenrigsministeriet
 Justitsministeriet
 Kommunernes Landsforening
 Kommunernes Landsforening, økonomisk sekretariat
 Kulturministeriet
 Københavns Kommune
 Københavns Kommune, økonomisekretariatet
 Landbrugsuddannelsesrådet
 Landsforeningen for opholdssteder og skole- og behandlingstilbud
 Landsorganisationen i Danmark
 Landssammenslutningen af handelsskoleelever
 Nævnet for Etnisk Ligestilling
 Rigsrevisionen
 Rådet for Uddannelses- og erhvervsvejledning
 Rådet for Etniske minoriteter
 Rådet for social- og sundhedsuddannelserne
 Skole og samfund
 Socialministeriet
 Skoledirektørforeningen
 Teknisk Skoleforening

Lovforslaget sammenholdt med gældende tekst

Gældende formulering

§ 8. I 10. klasse skal der tilbydes eleverne undervisning i dansk, matematik, idræt, kristendomskundskab/religion, samfundsfag, engelsk og fysik/kemi.

Stk. 2. Vælger en elev ikke dansk, skal undervisningen omfatte dele af dette fag, og vælger en elev ikke samfundsfag, skal undervisningen omfatte dele af dette fag.

Stk. 3. Elever, der i henhold til § 5, stk. 3, har modtaget tilbud om undervisning i tysk, skal have tilbud om fortsat undervisning i faget i 10. klasse. Tilsvarende gælder elever, der har modtaget tilbud om undervisning i fransk i henhold til § 5, stk. 4.

Stk. 4. § 5, stk. 1 og stk. 6 og § 10 gælder også undervisningen i 10. klasse.

Lovforslaget

§ 1

I lov om folkeskolen, jf. lovbekendtgørelse nr. 739 af 6. oktober 1998 foretages følgende ændringer:

»§ 8. Undervisningen i 10. klasse omfatter som obligatoriske fag dansk, matematik og engelsk i et omfang svarende til i alt 14 timer om ugen.

Stk. 2. Eleverne udfører en obligatorisk selvvalgt opgave, der bedømmes med en skriftlig udtalelse, og, hvis eleven ønsker det, med en karakter. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Stk. 3. Eleverne udfærdiger en uddannelsesplan. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler herom.

Stk. 4. Betegnelsen 10. klasse må kun anvendes i andre skoleformer end folkeskolen, såfremt undervisningen står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. stk. 1-3, jf. dog § 3, stk. 2, og såfremt skolen tilbyder de dertil knyttede prøver, jf. § 14, stk. 2.

Stk. 5. Ud over den undervisning, som skal tilbydes efter stk. 1-3, skal der tilbydes eleverne følgende fag (tilbudsfag):

- 1) Dansk.
- 2) Matematik.
- 3) Engelsk.
- 4) Tysk.
- 5) Fransk.
- 6 Fysik/kemi.
- 7) Idræt.
- 8) Samfundsfag.
- 9) Kristendomskundskab/religion.

Bilag til f. t. l. vedr. folkeskolen m.fl. love

Gældende formulering

Lovforslaget

Stk. 6. Tilbud efter stk. 5, nr. 4 og 5, skal dog kun gives til elever, der har modtaget tilbud om undervisning i tysk henholdsvis fransk i henhold til § 5, stk. 3 og 4.

Stk. 7. Der skal tilbydes eleverne tilbudsfag og valgfag svarende til mindst halvdelen af elevernes undervisningstid. Den enkelte elev skal vælge tilbudsfag og valgfag i et sådant omfang, at undervisningstiden i henhold til § 16, stk. 1, nr. 5, kan opfyldes.

Stk. 8. § 5, stk. 1 og 6, og § 10 gælder også undervisningen i 10. klasse.«.

§ 9. Ud over den undervisning, som skal tilbydes efter §§ 5, 7 og 8, kan der tilbydes eleverne på 8.-10. klassetrin undervisning i følgende fag og emner (valgfag):

- 1) Fransk,
- 2) tekstbehandling,
- 3) teknologi,
- 4) medier,
- 5) billedkunst,
- 6) fotolære,
- 7) filmkundskab,
- 8) drama,
- 9) musik,
- 10) håndarbejde,
- 11) sløjd,
- 12) hjemkundskab,
- 13) motorlære,
- 14) andre værkstedsfag og
- 15) arbejdskundskab.

Stk. 2. Der kan tilbydes eleverne på 10. klassetrin undervisning i latin.

Stk. 3. Til elever, der har modtaget tilbud om franskundervisning i henhold til § 5, stk. 4, kan skolen tilbyde undervisning i tysk på 8.-10. klassetrin.

Stk. 4. Skolen kan tilbyde eleverne i 8.-10. klasse, at de i kortere perioder udsendes i praktik i virksomheder og institutioner.

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 5. Skolen kan desuden tilbyde elever i 8.-10. klasse undervisningsforløb, hvor praktisk og teoretisk indhold kombineres i en undervisning, der kan finde sted på og uden for skolen, jf. § 33.

Stk. 6. Undervisningsministeren kan fastsætte regler om, hvilke andre fag og emner end de i stk. 1 nævnte kommunerne kan tilbyde eleverne på 8.-10. klassetrin.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen kan godkende, at der tilbydes eleverne undervisning i andre praktisk eller kunstnerisk betonedede fag eller emner.

Stk. 8. Eleverne på 8.-10. klassetrin skal vælge mindst et valgfag eller tilbudsfag. I 8. og 9. klasse skal der tilbydes valgfag svarende til et omfang af mindst 4 timer om ugen og i 10. klasse svarende til et omfang af mindst 6 timer om ugen.

§ 13. Eleverne og forældrene, jf. § 54, skal regelmæssigt underrettes om skolens syn på elevernes udbytte af skolegangen.

Stk. 2. Som led i undervisningen skal der løbende foretages evaluering af elevernes udbytte. Evalueringen skal danne grundlag for vejledning af den enkelte elev og for undervisningens videre planlægning.

Stk. 3. For elever på 8.-10. klassetrin samt for elever, der forlader skolen efter 7. klassetrin, sker bedømmelsen af elevernes standpunkter i de fag, der er omfattet af § 14, stk. 1-4, ved hjælp af karakterer (standpunktskarakterer).

Stk. 4. Der gives standpunktskarakterer mindst 2 gange om året på 8.-10. klassetrin. De sidste standpunktskarakterer gives umiddelbart før de skriftlige prøver og skal udtrykke elevens faglige standpunkt på dette tidspunkt.

Stk. 5. På 9. og 10. klassetrin udfører eleverne en obligatorisk projektopgave, som bedømmes med en skriftlig udtalelse og efter elevens valg med en karakter. Undervisningsministeren fastsætter rammer for den obligatoriske projektopgave.

2. § 9, stk. 8, affattes således:

»Stk. 8. Eleverne på 8. og 9. klassetrin skal vælge mindst et valgfag eller tilbudsfag. Der skal tilbydes eleverne valgfag i et omfang svarende til mindst 4 timer om ugen.«.

3. I § 13, stk. 5, 1. pkt., og stk. 6, 1. pkt. udgår: » og 10.«.

Gældende formulering

Stk. 6. På 9. og 10. klassetrin kan eleverne tilige udføre en fri selvvalgt opgave. Denne opgave kan efter elevens valg bedømmes med en skriftlig udtalelse og/eller en karakter.

Stk. 7. Skolen udfærdiger afgangsbrev for elever, der går ud af skolen efter 7. klassetrin eller senere. Afgangsbrevet skal indeholde oplysning om, i hvilken undervisning eleven har deltaget, og om de senest givne standpunktskarakterer. Afgangsbrevet skal tillige indeholde oplysning om vurdering ved eventuelle prøver, jf. § 14, stk. 1-4. Efter elevens valg kan en skriftlig udtalelse og/eller en karakter for den obligatoriske projektopgave påføres afgangsbrevet. Eventuel bedømmelse af den frie opgave kan ligeledes efter elevens valg påføres afgangsbrevet. Eventuelle skriftlige vurderinger i andre fag end prøvefagene kan efter elevens valg påføres eller vedhæftes afgangsbrevet som en del af dette.

§ 14. I hvert af fagene dansk, matematik, engelsk, tysk og fysik/kemi kan eleverne ved afslutningen af 9. klasse indstille sig til folkeskolens afgangsprøve. Ved afslutningen af 10. klasse kan eleverne i hvert af de nævnte fag indstille sig til enten folkeskolens udvidede afgangsprøve eller folkeskolens afgangsprøve. Det samme gælder for de elever, der i henhold til § 5, stk. 4, og § 8, stk. 3, har modtaget tilbud om undervisning i fransk i stedet for tysk.

Stk. 2. De elever, der i henhold til § 9, stk. 1, har modtaget tilbud om undervisning i valgfaget fransk, kan ved afslutningen af 9. klasse indstille sig til folkeskolens afgangsprøve og ved afslutningen af 10. klasse enten til folkeskolens udvidede afgangsprøve eller folkeskolens afgangsprøve. Det samme gælder for de elever, der i henhold til § 9, stk. 3, har modtaget tilbud om undervisning i tysk som valgfag.

Stk. 3. I faget latin kan eleverne indstille sig til prøve ved undervisningens afslutning.

Lovforslaget

4. § 14, stk. 1, affattes således:

»Ved afslutningen af 9. klasse kan eleverne indstille sig til folkeskolens afgangsprøve i hvert af fagene dansk, matematik, engelsk, tysk, fransk og fysik/kemi.«

5. § 14, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Ved afslutningen af 10. klasse kan eleverne indstille sig til 10. klasse-prøve i hvert af fagene dansk, matematik, engelsk, tysk, fransk og fysik/kemi, jf. § 8, eller indstille sig til folkeskolens afgangsprøve, jf. stk. 1. En elev kan dog kun indstille sig til prøve i et fag, når eleven har fulgt undervisningen i faget i det pågældende skoleår.«

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 4. I fagene håndarbejde, sløjd og hjemkundskab kan eleverne indstille sig til afgangsprøve ved afslutningen af 8. klasse eller senere. Undervisningsministeren kan bestemme, at det samme skal gælde andre praktisk betonedede fag, der er omfattet af § 9.

Stk. 5. Opgaverne til de skriftlige prøver stilles af undervisningsministeren. De øvrige opgaver stilles af læreren eller af censor efter ministerens nærmere bestemmelse.

Stk. 6. Afgørelse om indstilling til prøverne træffes af eleven efter samråd med forældrene, jf. § 54, og skolen.

Stk. 7. Kommunalbestyrelsen skal imødekomme anmodninger om indstilling til folkeskolens afsluttende prøver samt foranstalte afholdelse af disse prøver for personer, der ikke er fyldt 18 år ved skoleårets begyndelse, og som ellers ikke har mulighed for at indstille sig til prøve.

Stk. 8. Undervisningsministeren fastsætter regler om kravene i de enkelte fag ved prøverne, om indstilling til prøverne, om prøvernes afholdelse, om bedømmelse og karaktergivning og om afgangsbetisernes udformning og opbevaring.

Stk. 9. Den enkelte skole kan fravige prøvebestemmelserne for elever med særlige behov og for tosprogede elever. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herfor.

§ 42. Ved hver selvstændig skole oprettes en skolebestyrelse, der består af:

- 1) 5 eller 7 repræsentanter for forældrene valgt af og blandt personer, der har forældremyndigheden over børn, der er indskrevet i skolen, jf. dog § 43, stk. 1. Antallet af forældrerepræsentanter skal være 7, hvis skolen omfatter en specialklasserække, og forældrerepræsentationen for denne skal udgøre mindst 1.
- 2) 2 repræsentanter for lærerne og de øvrige medarbejdere valgt af og blandt skolens medarbejdere.
- 3) 2 repræsentanter for eleverne valgt af og blandt skolens elever, jf. dog stk. 2.

6. I § 42, stk. 11, indsættes som 3. pkt:

»Undervisningsministeren kan endelig fravige bestemmelserne i stk. 1 og stk. 8, 1. pkt. og § 43, stk. 2, 2. pkt., ved skoler oprettet i henhold til § 24, stk. 2.«

*Gældende formulering**Lovforslaget*

Stk. 2. Ved skoler, der kun har til og med 5. klassetrin, kan kommunalbestyrelsen efter anmodning fra skolebestyrelsen fravige bestemmelsen om elevrepræsentation i skolebestyrelsen.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan efter anmodning fra skolebestyrelsen bestemme, at et af dens medlemmer deltager i skolebestyrelsens møder uden stemmeret.

Stk. 4. Alle skolebestyrelsens medlemmer, jf. stk. 1, har stemmeret.

Stk. 5. Formanden for skolebestyrelsen udpeges blandt forældrerepræsentanterne.

Stk. 6. Skolens leder og dennes stedfortræder varetager bestyrelsens sekretærfunktioner og deltager i skolebestyrelsens møder uden stemmeret.

Stk. 7. Elevrepræsentaterne må ikke overvære den del af drøftelserne, der angår sager vedrørende enkelte elever eller lærere.

Stk. 8. Forældrerepræsentanternes valgperiode er 4 år, jf. dog stk. 9, gældende fra den 1. april i det år, der følger efter nyvalg til amtsråd og kommunalbestyrelse, jf. dog stk. 11. De øvrige medlemmers valgperiode er 1 år. Personer, der er ansat på skolen, kan ikke være forældrevalgte medlemmer af skolebestyrelsen.

Stk. 9. Kommunalbestyrelsen kan, uanset bestemmelsen i stk. 8, 1. pkt., bestemme, at der skal foretages nyvalg til skolebestyrelsen ved den skole, der modtager alle eller en væsentlig del af eleverne fra en nedlagt skole.

Stk. 10. I de tilfælde, hvor 2 skoler sammenlægges, kan kommunalbestyrelsen beslutte, at alle skolebestyrelsesmedlemmer fungerer sammen indtil udløbet af de enkelte medlemmers valgperiode.

Stk. 11. Undervisningsministeren kan fravige bestemmelserne i stk. 1 ved kommunale specialskoler, herunder kommunale heldagsskoler eller lignende i særlige tilfælde. Undervisningsministeren kan endvidere i særlige tilfælde fravige bestemmelserne i stk. 8, 1. pkt., om valgtidspunktet for forældrerepræsentanterne, herunder godkende forskudte valg.

Gældende formulering

§ 3. Efterskoler tilbyder unge elever kurser efter § 1, stk. 1, med henblik på elevernes hele menneskelige udvikling og modning samt deres almene opdragelse og uddannelse.

Stk. 2. Skolerne kan afholde folkeskolens afsluttende prøver efter folkeskolens regler.

§ 4. Husholdningsskoler og håndarbejdsskoler tilbyder unge og voksne elever kurser efter § 1, stk. 1. Husholdnings- og /eller håndarbejdsfag skal have en fremtrædende plads.

Stk. 2. Skolerne kan afholde folkeskolens afsluttende prøver efter folkeskolens regler.

Stk. 3. Husholdningsskoler kan tilbyde uddannelse inden for husholdningsfag. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom.

Lovforslaget

§ 2

I lov om folkehøjskoler, efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, jf. lov-bekendtgørelse nr. 542 af 16. juli 1998, som ændret ved § 20 i lov nr. 903 af 16. december 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 3, stk. 2, indsættes efter »folkeskolens regler«: », jf. dog stk. 3.«.

2. I § 3 indsættes som stk. 3:

»Stk. 3. Elever, der på en efterskole har modtaget undervisning, der står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 8, stk. 1 - 4, kan indstille sig til prøver efter folkeskolens regler herom, jf. folkeskolelovens § 18, stk. 3.«.

3. I § 4, stk. 2, indsættes efter »folkeskolens regler«: », jf. dog stk. 3.«.

4. I § 4 indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. Elever, der på en husholdningsskole eller en håndarbejdsskole har modtaget undervisning, der står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 8, stk. 1 - 4, kan indstille sig til prøver efter folkeskolens regler herom, jf. folkeskolelovens § 18, stk. 3.«.

Stk. 3 bliver herefter stk. 4.

Gældende formulering

§ 15. Kurset skal vare mindst 4 sammenhængende døgn med mindst 4 hele undervisningsdage. Kurser på 1 uge og derover skal indeholde mindst 5 hele undervisningsdage i hver uge. Undervisningsministeren kan bestemme, at mindstekravet i 1. pkt. også skal gælde for første og sidste kursusuge af længere kurser.

Stk. 2. Skolen skal gennemføre mindst 1 kursus på mindst 20 uger eller mindst 2 kurser hver på mindst 12 uger i skoleåret.

Stk. 3. Hvert kursus skal gennemføres med mindst de samme 10 elever, der opfylder betingelserne i § 14, stk. 2, ved kursets begyndelse, samt yder elevbetaling i overensstemmelse med § 19 a. Ministeren kan fastsætte særlige regler for kurser omfattet af § 4, stk. 3.

Stk. 4. Kurset skal gennemføres med et flertal af danske elever. Ministeren fastsætter nærmere regler herom og kan fravige kravet i særlige tilfælde.

Stk. 5. Kurset skal være åbent for alle, der opfylder betingelserne i § 14, stk. 2, og § 19 a, stk. 1. Deltagelse i et kursus kan dog gøres betinget af højere alder, men ikke af bestemte kundskaber, uddannelser, stillinger eller erhverv eller af medlemskab af bestemte foreninger eller organisationer.

§ 50 a. Klage over afgørelser truffet af husholdningsskoler ved køkkenlederuddannelsen, jf. § 4, stk. 3, kan indbringes for undervisningsministeren eller Fællesudvalget for Køkkenlederuddannelsen. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom.

Kapitel 8

Kommunale og amtskommunale bidrag for efterskoleelever.

§ 45. Bopælskommunen, jf. § 44, betaler bidrag til staten for hver efterskoleelev, der den 5. september i kalenderåret før bidragsopkrævningen er under 18 år og elev på en efterskole samt opfylder betingelserne for at få statslig elevstøtte, jf. §§ 37 og 38. Bidraget fastsættes på de årlige finanslove.

Stk. 2. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om fremgangsmåden ved opkrævning af bidrag.

Lovforslaget

5. I § 15, stk. 3, 2. pkt. og § 50 a, 1. pkt. ændres »stk. 3« til: »stk. 4«.

6. Overskriften til kapitel 8 affattes således:

»Kommunale og amtskommunale bidrag«.

7. § 45, stk. 1, affattes således:

»Bopælskommunen, jf. § 44, betaler bidrag til staten for elever på efterskoler, husholdningsskoler og håndarbejdsskoler, der den 5. september i kalenderåret før bidragsopkrævningen er under 18 år, og som opfylder betingelserne for at få statslig elevstøtte, jf. §§ 37 og 38. Bidrag efter 1. pkt. betales ikke for elever under uddannelse til køkkenleder eller køkkenassistent eller elever på den fri ungdomsuddannelse eller på en erhvervsgrunduddannelse. Bidraget fastsættes på de årlige finanslove.«.

Gældende formulering

§ 46. Til undervisning af svært handicappede elever på efterskoler betaler amtskommunen, jf. § 44, bidrag til staten, som svarer til statens gennemsnitlige budgetterede tilskud pr. elev for ekstraudgifter til lærertimer og hjælpemidler, jf. § 26. Bidrag ydes for elever, der opfylder betingelserne for at få statslig elevstøtte, jf. §§ 37 og 38.

§ 12. Under gennemførelse af brobygningsforløb er eleven berettiget til støtte efter de regler, der gælder for den enkelte skoleform og aktivitet.

Stk. 2. En elev, der er fyldt 18 år, har ret til at modtage statens uddannelsesstøtte efter reglerne om uddannelsesstøtte til undervisning på folkeskoleniveau, såfremt der ikke er adgang til støtte efter stk. 1. Det er en betingelse herfor, at det samlede brobygningsforløb varer mindst 3 måneder, jf. § 3, stk. 1, 1. pkt.

Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om støtten, herunder om den støtteform, der ydes, når eleven i samme periode deltager i flere elementer.

§ 1. Friskoler og private grundskoler (frie grundskoler) giver undervisning inden for 1. - 9. klassetrin, som står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Skolerne kan tillige omfatte 1-årige 10. klasser og 1-årige børnehaveklasser.

Lovforslaget

8. I § 46, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »efterskoler«: », husholdningsskoler og håndarbejdsskoler«.

9. I § 46, stk. 1, indsættes som 3. pkt.:

»Bidrag efter 1. pkt. betales ikke for elever over 18 år på husholdningsskoler eller håndarbejdsskoler eller for elever, der er nævnt i § 45, stk. 1, 2. pkt.«.

§ 3

I lov om ungdomsvejledning og brobygningsforløb til ungdomsuddannelse, jf. lov nr. 447 af 14. juni 1995, foretages følgende ændringer:

1. § 12, stk. 1, affattes således:

»Under gennemførelse af et brobygningsforløb er eleven berettiget til støtte efter de regler, der gælder for den skoleform eller aktivitet, som elevens brobygningsforløb udgår fra.«.

2. § 12, stk. 3, affattes således:

»Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter nærmere regler om støtten.«.

§ 4

I lov om friskoler og private grundskoler, jf. lovbekendtgørelse nr. 512 af 2. juli 1998, som ændret ved § 15 i lov nr. 903 af 16. december 1998, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, ændres »1-årige 10. klasser« til: »1-årig undervisning på 10. klassetrin«.

Gældende formulering

Stk. 2. Undervisningen på 8. -10. klassetrin kan forberede til folkeskolens afsluttende prøver. Undervisningsministeren kan meddele lederen af en fri grundskole ret til at afholde folkeskolens afsluttende prøver i obligatoriske fag og tilbudsfag efter de regler, der gælder for folkeskolen. Skolen fastsætter selv, på hvilke klassetrin prøver i valgfag afholdes.

Lovforslaget

2. § 1, stk. 2, affattes således:

»*Stk. 2.* Undervisningen på 8. og 9. klassetrin kan forberede til folkeskolens afgangsprøve. Undervisningsministeren kan meddele lederen af en fri grundskole ret til at afholde folkeskolens afgangsprøve i obligatoriske fag, tilbudsfag og valgfag efter de regler, der gælder for folkeskolen. Skolen fastsætter selv, på hvilke klassetrin prøver i valgfag afholdes.«.

3. I § 1 indsættes som *stk. 3*:

»*Stk. 3.* Undervisningen på 10. klassetrin kan forberede til 10. klasse-prøver, hvis skolens undervisning står mål med den obligatoriske undervisning i folkeskolens 10. klasse, jf. folkeskolelovens § 8, stk. 1 - 4. Undervisningsministeren kan meddele lederen af en fri grundskole ret til at afholde 10. klasse-prøver, jf. folkeskolelovens § 18, stk. 3.«.

Til lovforslag nr. L 1999. Skriftlig fremsættelse (17. marts 1999)

Undervisningsministeren (Margrethe Vestager):

Herved tillader jeg mig for Folketinget at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen m.fl. love. (10. klasse).

(Lovforslag nr. L 199).

Det er regeringens målsætning, at 95 pct. af alle unge skal gennemføre en ungdomsuddannelse. Dette stiller krav til de unge og til uddannelsesinstitutionerne. Den nye 10. klasse er derfor en fornyelse i overgangen mellem grundskolen og ungdomsuddannelserne og et tilbud til de unge, som efter opfyldelsen af 9 års undervisningspligt har behov for at styrke deres faglige og personlige kvalifikationer for derved at opnå større sikkerhed med hensyn til valg og gennemførelse af en ungdomsuddannelse.

Det er regeringens opfattelse, at solide kundskaber i de basale fag, gode samarbejdsevner og idérigdom er afgørende for, at hver enkelt bringes længst muligt. Der skal derfor lægges vægt på at organisere og tilrettelægge undervisningen i 10. klasse på en sådan måde, at de unge mødes på deres eget niveau, således at den enkelte bliver stillet over for relevante krav til en faglig progression og gives den fornødne støtte.

For at sikre at folkeskolens undervisning kan imødekomme dette, foreslås det, at den nye 10. klasse kommer til at indeholde en obligatorisk del, som omfatter fag og emner, som alle elever skal deltage i, og en frivillig del, der kan sammensættes efter elevernes eget valg inden for de givne rammer.

Den obligatoriske del skal indeholde undervisning i dansk, matematik og engelsk svarende til i alt 14 timer om ugen. Eleverne skal endvidere udføre en selvvalgt opgave, der erstatter den hidtidige projektopgave. Den selvvalgte opgave skal have sammenhæng med den personlige ud-

dannelsesplan, som eleverne bliver forpligtet til at udarbejde sammen med lærer, skolevejleder og forældre. Uddannelsesplanen, der ligger i forlængelse af uddannelsesplanen for 9. klasse, skal indeholde de elementer, som i 10. klasse skal bidrage til elevens afklaring af valg af efterfølgende uddannelse. Den resterende del af undervisningstiden tilrettelægges efter elevens valg blandt en række tilbudsfag og valgfag, praktikophold, kombinationsforløb og brobygning lige som i dag. Aktiviteterne indgår individuelt i den enkelte elevs undervisningsforløb som beskrevet i elevens uddannelsesplan med henblik på at forberede elevens kommende valg af ungdomsuddannelse. I erkendelse af, at målene for den enkelte nås gennem forskellige former for undervisning, er der metodefrihed inden for de givne faglige rammer.

Undervisningen i 10. klasse afsluttes med 10. klasse-prøver, der vil ligge på niveau med folkeskolens udvidede afgangsprøve.

Vejledningen skal styrkes og forbedres. Der skal ske en ændret prioritering af indsatsen, så der i højere grad sættes målrettet ind over for hver enkelt elev. Som konsekvens af den styrkede vejledningsindsats i grundskolen og 10. klasse har regeringen tidligere i denne samling fremsat lovforslag om ændret procedure ved optagelse til de gymnasiale uddannelser (afskaffelse af egnethedsvurderingen).

Folkeskolens obligatoriske indhold og de dertil knyttede prøver betegnes efter forslaget som 10. klasse. De frie grundskoler, efterskolerne, husholdnings- og håndarbejdsskolerne og den kommunale ungdomsskole vil efter forslaget også have mulighed for at tilbyde den nye 10. klasse, såfremt undervisningen står mål med folkeskolens obligatoriske undervisning i 10. klasse, og hvis skolen tilbyder de dertil knyttede prøver. For de pågældende skolers vedkommende vil undervisningstilbudet i den valgfrie del af-

hænge af den enkelte skole, således at skolen kan opretholde den profil, der i øvrigt kendetegner den pågældende skole. De frie skoler vil endvidere kunne tilbyde et 10. skoleår helt frit inden for den enkelte skoles formål og uden 10. klasseprøver.

Lovforslaget indgår i en vifte af lovgivningsinitiativer, der tilsammen har til formål at medvirke til at opfylde målsætningen om, at 95 pct. af alle unge skal have en ungdomsuddannelse.

Det gælder lovforslaget om fornyelse af de tekniske uddannelser, lovforslaget om permanentgørelse af erhvervsgrunduddannelsen samt iværksættelsen af et omfattende udviklingsprogram for ungdomsuddannelserne.

Idet jeg i øvrigt henviser til lovforslaget med bemærkninger, tillader jeg mig at anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling i det høje Ting.